

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-92

Konu : Yazılı Soru Önergesi

02.12.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM'nin 18.01.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18775 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bartın Milletvekili M. Rıza YALÇINKAYA' nın 7/11727 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK

Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği: _____ :
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi _____ :
Başbakanlık

**BARTIN MİLLETVEKİLİ SAYIN M. RIZA YALÇINKAYA' NIN
7/11727 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Bakanlığınızın 2010 yılı bütçesi görüşülürken Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda yapmış olduğunuz konuşmanızda; katı atıklarla ilgili olarak, 2003 yılında 23 milyon kişinin katı atıklarının düzenli toplandığını ve kendi döneminizde bunun 32 milyon kişiye çıkarıldığını ifade ederek, 2012 yılında ise 58 milyon kişiye hizmet edecek evsel katı atık tesis sayısının 130' a çıkarılacağını söylediniz. Bu tesislerin nerede kurulması düşünülmektedir? Bu tesislerin finansmanı nasıl temin edilecektir? Bu tesisler için "Katılım Öncesi Mali Yardım Fonlarından" kaynak aktarılacak mıdır? Belediyelere destek olunması için ne gibi tedbirler öngörülmektedir?*

CEVAP 1. Söz konusu hususlara ilişkin olarak, Bakanlığımız koordinatörlüğünde çalışmalar devam ettirilmektedir. Günümüz itibariyle ülke genelinde hizmet veren katı atık düzenli depolama tesisi sayısı 41 olup, yaklaşık 32,5 milyon nüfusa hizmet vermektedir.

Bakanlığımızca 2003/8 Sayılı Genelge çerçevesinde yürütülen çalışmalar;

- İnşaat Aşamasında Olanlar; Adıyaman, Ağrı, Bilecik, Diyarbakır, Eskişehir, Iğdır, Kars, Karaman, Kırşehir, Kırıkkale, Kırklareli, Nevşehir, Niğde, Osmaniye, Siirt, Sivas, Şırnak, Tokat, Zonguldak, Erbaa (Tokat), Çarşamba (Samsun), Serik (Antalya)
- Mahkeme süreci devam eden iller; Düzce, Manisa, Ordu
- Uygulama Projesi Aşamasında Olanlar; Adana, Bingöl, Çankırı, Erzincan, Kilis, Uşak, Mardin, Karabük, Bismil (Diyarbakır), İskenderun (Hatay)
- ÇED Sürecinde Olanlar; Kastamonu, Malatya, Muş, Giresun, Burdur, Keşan (Edirne), Uzunköprü (Edirne), Alanya (Antalya)
- Tahsis Aşamasında Olanlar; Ardahan, Bartın, Muğla, Lüleburgaz (Kırklareli)
- Yer seçimi Aşamasında Olanlar; Edirne (Merkez), Hakkâri, Gümüşhane, Tunceli, Kahramanmaraş, Bodrum, Çorlu, Havza (Samsun), Tarsus (Mersin), Anamur (Mersin)

AB Kaynaklı Projeler; 2006 Yılı Katılım Öncesi Mali Yardımı Kapsamında "Proje Hazırlama imkanları" Programında Çalışılan Belediyeler;

- İnşaat Aşamasında Olanlar; Amasya, Bitlis, Kütahya.
- ÇED ve Fizibilitesi Devam Edenler; Kayseri, Konya, Balıkesir, Çorum,

2007-2009 Dönemi Çevre Operasyonel Programı Kapsamında Katı Atık Yönetimi Projeleri Yatırım Proje Paketini hazırlanmasına Yönelik Teknik Yardım Projeleri Fizibilitesi Devam Edenler; Batman, Van, Ereğli (Konya)

Ayrıca, Bakanlığımız "Çevre Kirliliğinin Önlenmesi Ve Temizlenmesine Yönelik Faaliyetler İçin Yapılacak Harcama ve Yardımlar İle Verilecek Kredilere İlişkin Yönetmelik" çerçevesinde katı atık düzenli depolama, bertaraf ve geri kazanım tesislerinin projelendirilmesi ve yapımı için karşılıksız olarak finansal destek sağlamaktadır. 2007-2009 Dönemi Çevre Operasyonel Programı ekinde yer alan önceliklendirme listesi kapsamındaki projelere AB fonlarından kaynak temin edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından ilgili kurum ve kuruluşlar ile gerekli koordinasyon sağlanmakta olup, belediye veya belediye birliklerinin katı atık yönetimi ile ilgili çalışmaları titizlikle takip edilmektedir.

SORU 2. "Avrupa Birliği 2009 Yılı İlerleme Raporunda, Türkiye'nin, Atık Yönetimiyle ilgili, düzenli depolama ve madencilik atıklarına ilişkin direktifler konusunda, gelişme kaydedilmemiştir, ifadesi yer almaktadır. Oysa siz konuşmanızda, bu konuda önemli ilerlemeler olduğunu ifade etmektesiniz. Bu çelişkili duruma bir açıklamada bulunmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 2. Düzenli Depolama Direktifi çerçevesinde; "Atıkların Düzenli Depolamasına İlişkin Yönetmelik" hazırlanmış olup, yayımlanmak üzere Başbakanlığa gönderilecektir. Mayıs 2008-Nisan 2009 tarihlerini baz alan İlerlemenin İzlenmesi Raporunda, Atık Yönetimi ile ilgili yapılan genel değerlendirme; Maden Atıkları Direktifinin uyumlaştırma skorunun %22 olduğu ve tam uyumlaştırmanın 2015 senesinde yapılacağını planlandığı belirtilmektedir. Ayrıca direktifin bazı hükümlerinin Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik kapsamında uyumlaştırıldığı ve bir taslak mevzuatın hazırlandığı ifade edilmektedir. Aynı raporda uyumlaştırma skoru 2007 yılında %0 iken 2008 yılında bu rakam %2 olarak tespit edilmiştir.

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği Aracı (IPA-1) kapsamında maden atıklarının yönetimi ile aktif, kapatılmış ve terk edilmiş maden atıkları bertaraf tesislerinin envanterinin oluşturulması hususunda Eşleştirme, Teknik Yardım ve Tedarik olmak üzere üç bileşeni içeren proje başvurusu Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilmiştir. Projenin eşleştirme bileşeni ile ilgili olarak Fransa-İtalya Konsorsiyumu seçilmiş olup, 2010 Şubat-Mart aylarında projenin bu bileşenine başlanması planlanmaktadır. Teknik yardım ve tedarik bileşenleri için ihale dokümanları hazırlanmaktadır.

SORU 3. "AB 2009 İlerleme Raporunda", su kalitesi konusunda gelişme kaydedilmediği, genel uyum seviyesinin düşük olduğu ve su yönetimi konusunda kurumsal çerçeve nehir havzası bazında düzenlenmediği açıkça rapor edilmişken, yine konuşmanızda "Atık Su Eylem Planı" çerçevesinde 2003 yılında 278 olan atık suları arıtma tesisinin, şu anda 452'ye çıkarıldığı, bunun 2010 yılında belediye nüfusunun yaklaşık yüzde 73'ünün atık sularını arıtacak hale getirileceğini ifade ettiniz. Maalesef Avrupa Birliği'nin tespitleriyle, yapmış olduğunuz açıklamalarınız birbirini tutmamaktadır. Bu konunun açıkça kamuoyuna ifade edilmesinde yarar bulunmaktadır. Kaldı ki Bakanlığınız tarafından 2006 yılında hazırlanan "AB Entegre çevre Uyum Stratejisi" belgesinin 58. sayfasında, su sektörünün arıtma tesisleri finansman ihtiyacının 33,9 milyar Euro olacağı belirtilmişken, bu kaynak sağlanmadan nasıl atık su arıtma tesisi yeterliliğinden bahsedilmektedir?

CEVAP 3. Bilindiği üzere; havza koruma eylem planları, ulusal ihtiyaçlarımızı karşılayacak şekilde oluşturulmuştur. Bu planlar; AB sürecinde Su Kalitesi Sektörü altında yer alan ve birçoğu ülkemiz tarafından uyumlaştırılan direktiflerinde gerekliliklerini karşılayacak şekilde geliştirilmektedir. AB üye ülkelerin uzmanlarınca söz konusu çalışmalar çok olumlu karşılanmış olup, Çevre Faslı sürecinde Türkiye'nin elini güçlendirmiştir. Dolayısıyla, İlerleme Raporları yıllık gelişmeleri yorumlamaktadır. Söz konusu planlar 2009 yılında hazırlık aşamasında olduğu için 2009 yılı ilerleme raporuna girmemiştir. Planların değerlendirilmesi 2010 yılında olacaktır. AB Su Kalitesi Sektörü altında yer alan ve tüm direktiflere çerçeve oluşturan hedefi ekolojik ve kimyasal açıdan iyi su kalitesine ulaşmak olan su çerçeve direktifi kurumsal yapılanma hususunda ülkelere bir zorunluluk getirmemekte ülkelerin kendi tercihlerine bırakmaktadır.

Bu kapsamda Türkiye söz konusu koruma çalışmalarını 25 Nehir Havzasında yürütmektedir. Ayrıca su kalitesi sektörü altında birçok direktif mevzuatımıza kazandırılmıştır. Ancak AB Komisyonu öncelikle çerçeve direktiflerin uyumlaştırılmasını talep etmektedir. Bu uyumlaştırmanın da 2011 yılına kadar yapılacağı Türkiye tarafından

bildirilmiştir. Bu da yeni bir çerçeve kanun ile ya da Çevre Kanunu ve Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinin revizyonu ile yapılacaktır.

Komisyonun bundan önceki raporları dikkatlice okunduğunda; Kentsel Atıksu arıtımı Direktifi ve uygulamaları ile ilgili gelişmelere yönelik olumlu görüşler görülecektir. "Atık Su Eylem Planı" çerçevesinde; 2003 yılında 278 olan atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen belediye sayısı 2008 yılında 436'ya ulaşmıştır. 2008'de atıksu arıtma tesisi sayısı ise 216 dır. "AB Entegre Çevre Uyum Stratejisi(UÇES)" nde su sektörü toplam yatırım ihtiyacı yaklaşık 34 milyar Avro olup, bunun yaklaşık 18 milyar Avrosu kentsel atıksu arıtma tesisleri ve kanalizasyon şebekesi için ayrılmıştır.

UÇES'de Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği Yatırım İhtiyacı 2007-2023 yıllarını kapsamakta olup, atıksu sektörü finansmanının ise şu şekilde karşılanması öngörülmektedir. Atıksu hizmetinin finansmanından yerel yönetimler sorumludur. Merkezi idarece mali katkıda bulunulacak projeler kamuya faydası yüksek olan ve merkezi hükümet tarafından korumaya alınan alanlarda (ÖÇK alanları) uygulanan projelerle sınırlı olacaktır. Çevreye ayrılan AB fonlarının yüzde 40'ı atıksu projelerinde kullanılacaktır. Bu oran 2011'den sonra yüzde 50'ye yükselecektir. AB fonlarının kullanımında ihtiyaç duyulacak eş finansman yerel yönetimlerce karşılanacaktır. Eş finansman sağlanmasında İller Bankası kredileri ve uygun şartlar taşıyan dış krediler de kullanılabilir. İller Bankası kredilerinin % 50-60'ı atıksu projelerinde kullanılması öngörülmektedir. Sağlanacak dış kredilerin yarısı atıksu projelerinde kullanılacaktır. Yerel yönetimler öz kaynaklarının yüzde 40'ı atıksu yatırımlarına tahsis edeceklerdir.

